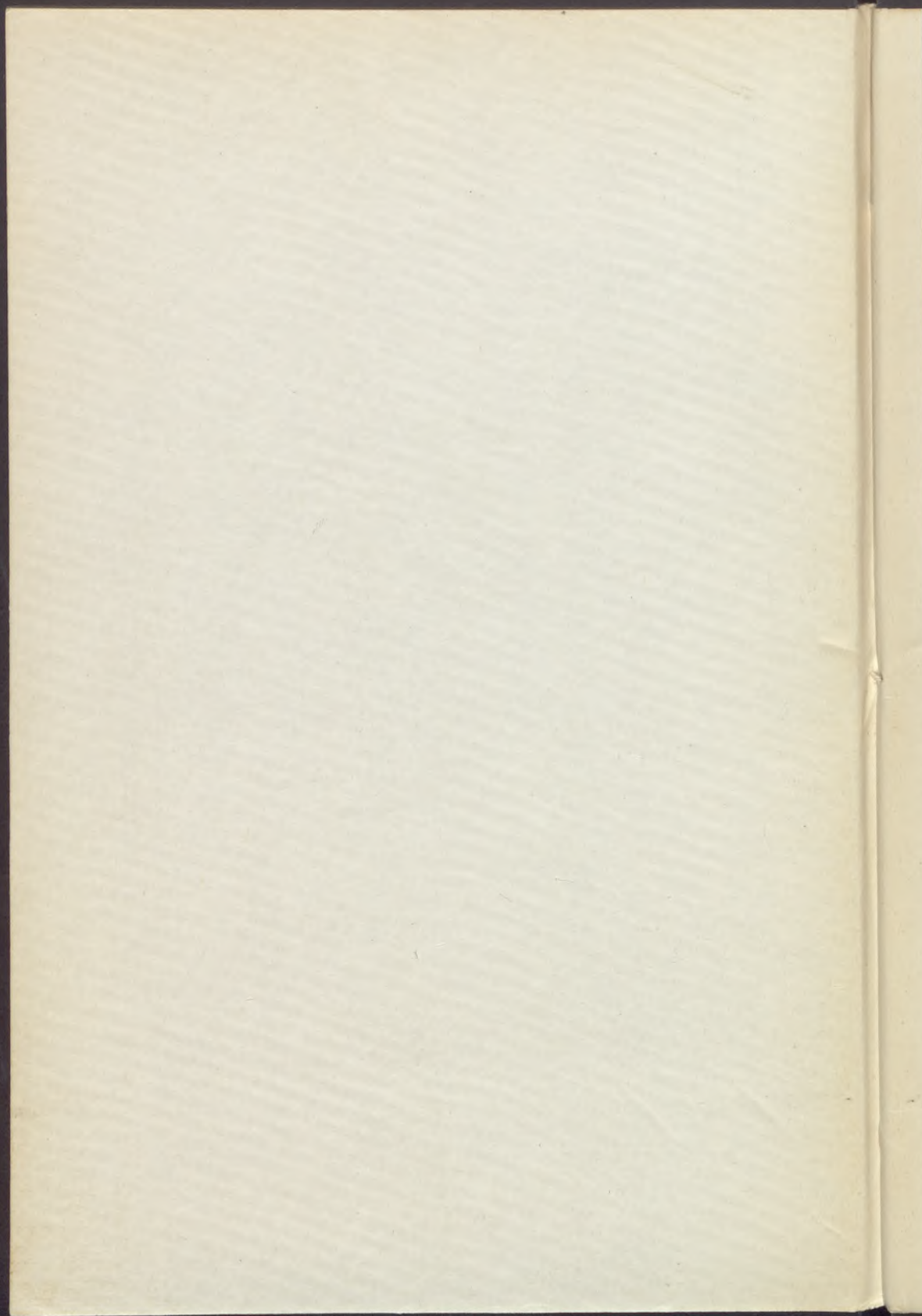
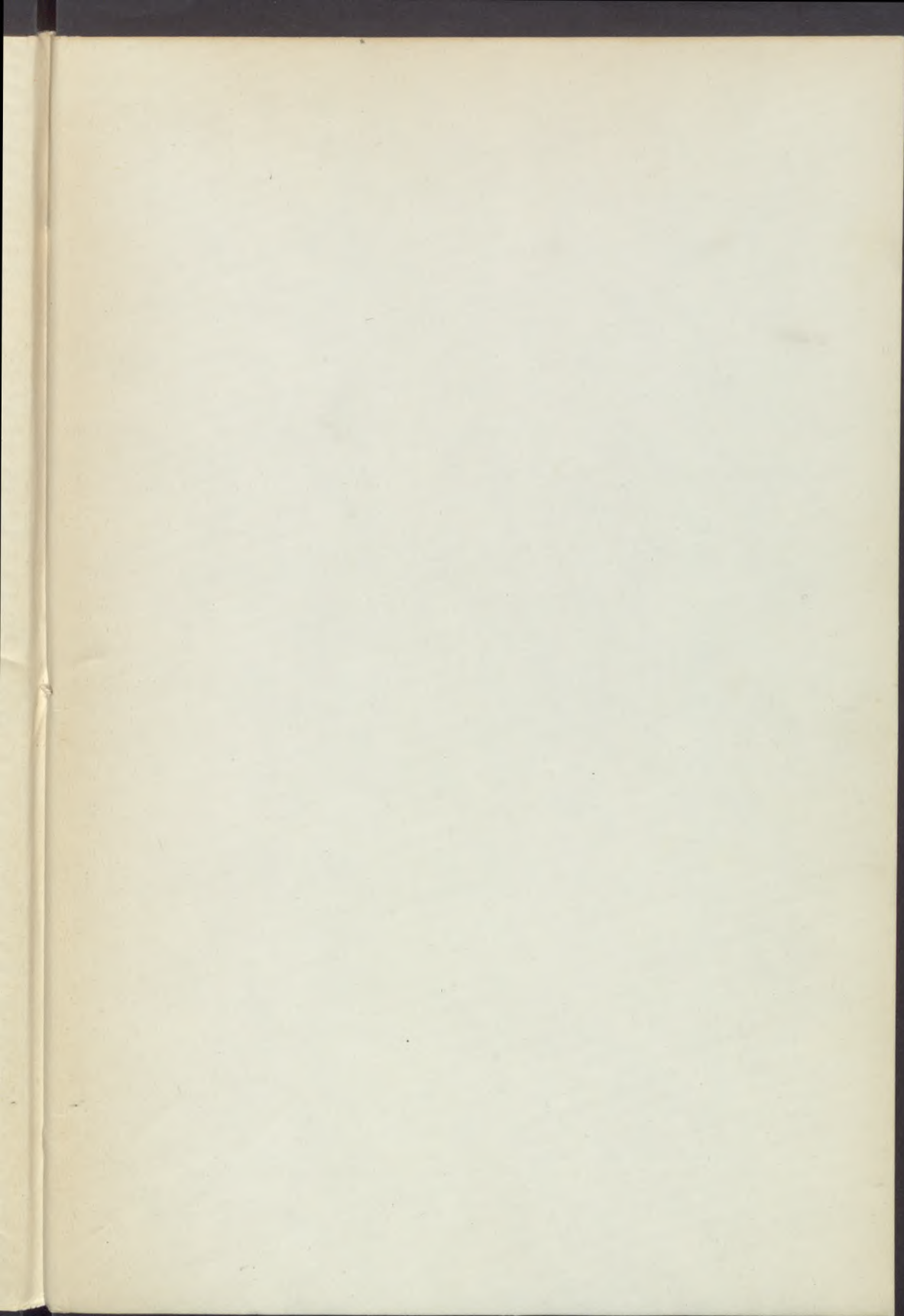
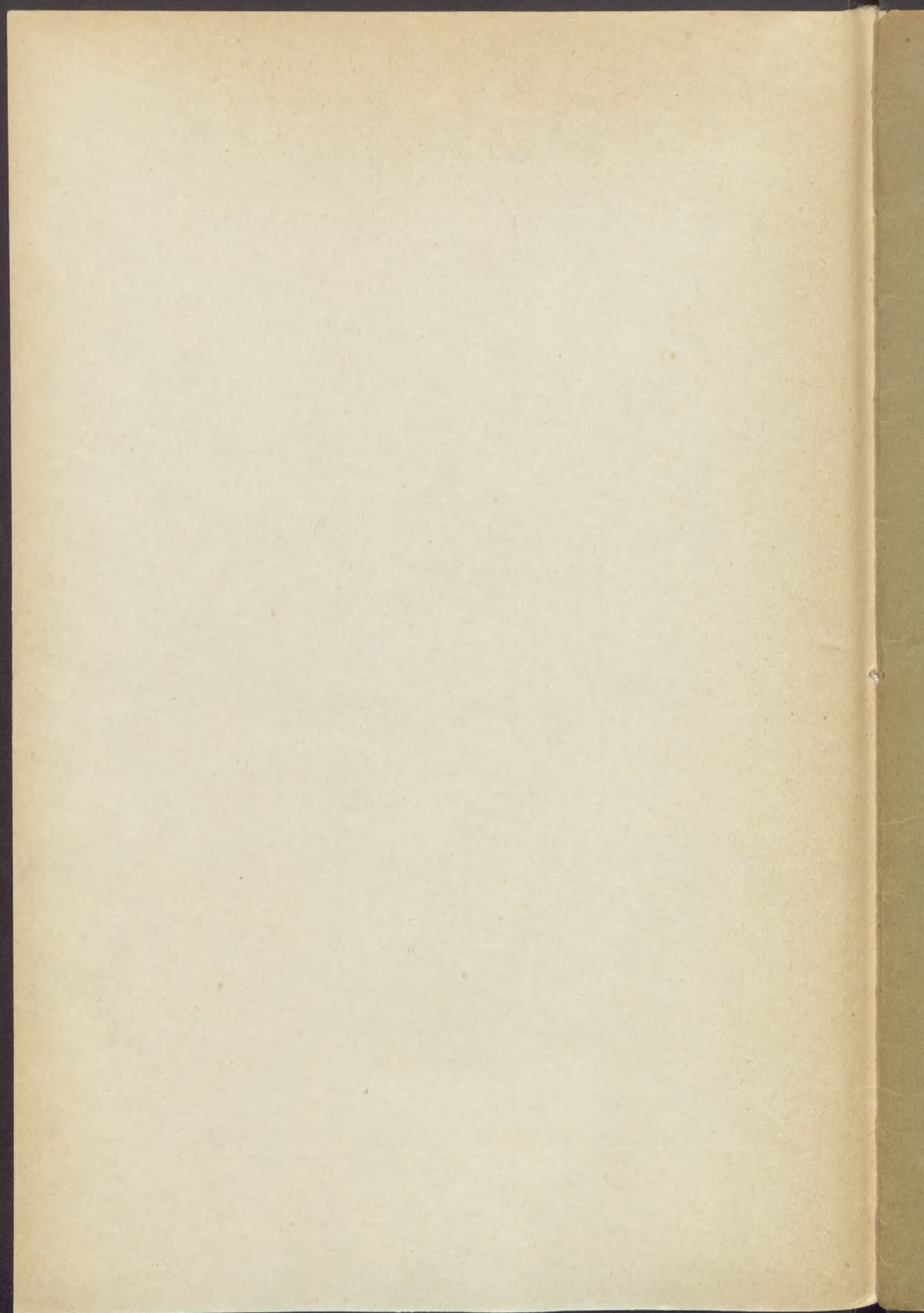

194.917

194917

Különlenyomat a „Botanikai Közlemények“ 1934. évi XXXI. kötetének
1—2. füzetéből.

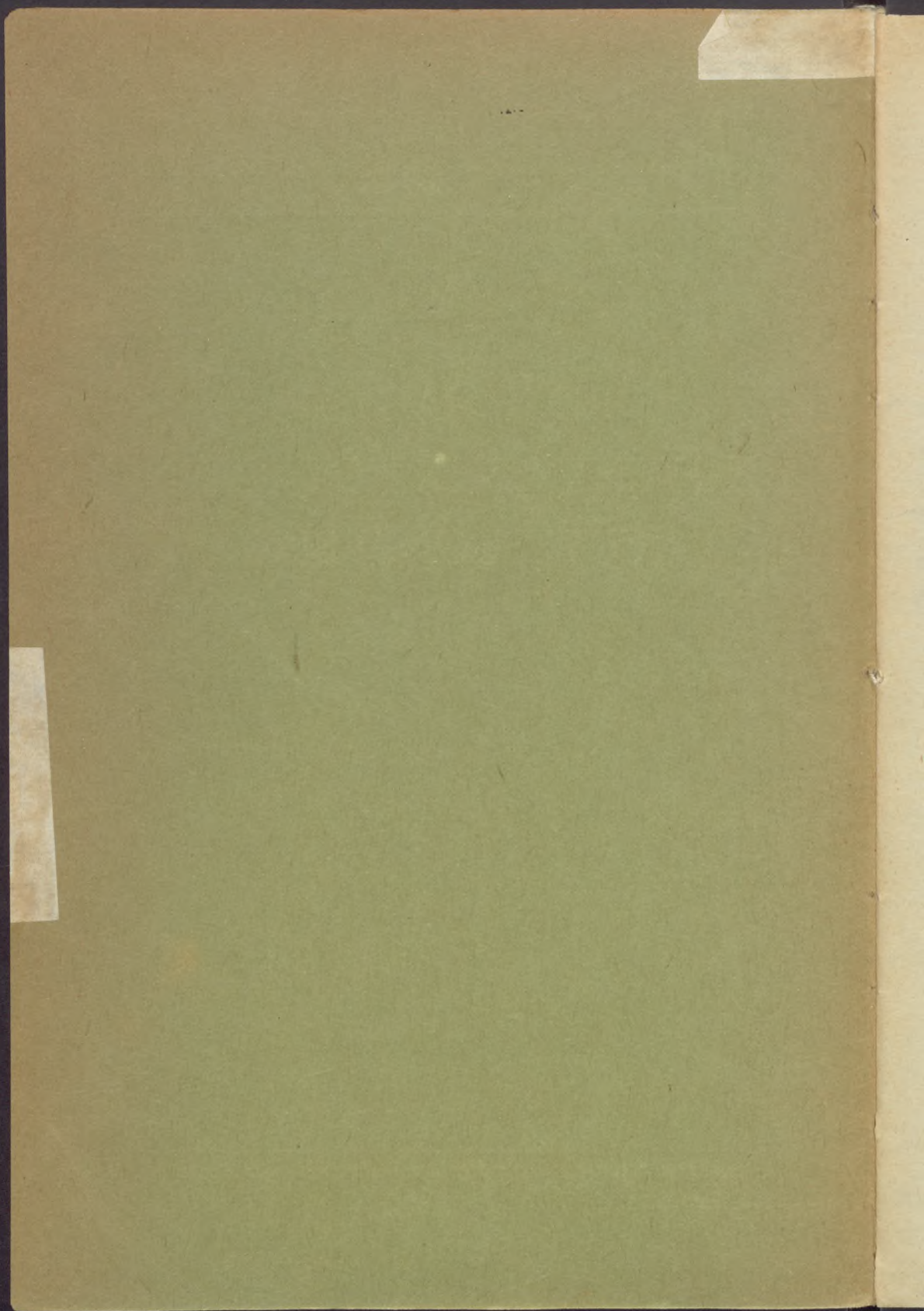
Sonderabdruck aus den „Botanikai Közlemények“ Bd. XXXI.
Jhg. 1934. Heft 1—2.

RAPAICS R.:

RÉGI MAGYAR
NÖVÉNYNEVEK EGY LATIN
FÜVESKÖNYVBEN

1934

DUNÁNTÚL PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R.-T. PÉCSETT.

Különlenyomat a „Botanikai Közlemények“ 1934. évi XXXI. kötetének
1—2. füzetéből.

Sonderabdruck aus den „Botanikai Közlemények“ Bd. XXXI.
Jhg. 1934. Heft 1—2.

RAPAICS R.:

RÉGI MAGYAR
NÖVÉNYNEVEK EGY LATIN
FÜVESKÖNYVBEN

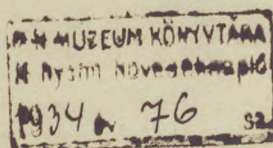
1934

DUNÁNTÚL PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R.-T. PÉCSETT.

Phys

~~2579~~

194917

Petrikovics László, szerencsi orvos, Társulatunk régi tagja, egy latin nyelvű füveskönyvet küldött e sorok írójának, hogy a füveskönyvben széljegyzetként olvasható régi magyar növényneveket feldolgozza és közlétegye. Átnézve a régi magyar növényneveket, azt találtam, hogy közzétételükkel szolgálatot teszünk a magyar növénynevek történeti ismeretének, ennél fogva táblázatosan összeállítottam a hozzám juttatott latin füveskönyvben talált régi magyar növényneveket, igyekeztem pontosan megállapítani, hogy mely növényekre vonatkoznak s vizsgálataim eredményeként közlöm a megfelelő növényfajok mai tudományos neveit is.

A szóbanforgó latin füveskönyv szerzője Theodoricus Dorstenius, címe: *Botanicon, continens herbarum aliorumque simplicium, quorum usus in medicinis est, descriptiones et icones*. Dorstenius Marburgban volt orvosprofesszor a XVI. század első felében (sz. 1492, megh. 1552). Mint tudjuk, abban az időben a növények ismerete elengedhetetlen eleme volt az orvosi tudománynak. Az orvosi növénytani ismeretek első tárháza volt a *Hortus sanitatis*, amely ugyan a XV. századnak volt alkotása, azonban még a XVI. században is sokan használták. Rajta épültek fel a XVI. század füveskönyvei, de ekkor már bizonyos szétágazást állapíthatunk meg a füveskönyvekben. Némelyek szerzői részben a görög és római botanikai hagyományok hatása alatt, részben pedig a középeurópai növényfajok közvetlen tanulmányozásának eredményeként jelentékeny mértékben fejlesztették a botanikai ismereteket, mint kivált Brunfels és Fuchs, mások azonban inkább az orvosi szempontokat tartották szem előtt, ezért füveskönyvük botanikai része kevésbé értékes.

Utóbbiak közé tartozik Dorstenius is. Füveskönyve, a *Botanicon*, szorosan kapcsolódik a *Hortus sanitatis*-hoz, s növénytani tekintetben elmarad korának kiválóbb füveskönyvei mögött. Ez természetesen korántsem jelenti azt, mintha a tudós marburgi professzor ne ismerte volna korának botanikai tekintetben kiváló füveskönyveit. Munkája előszavából könnyű

megállapítani, hogy ismerte és felhasználta Brunfels, Ruellius és Bock munkáit, de egyiket sem tartotta alkalmasnak az egyetemi orvoscépzés céljainak szolgálatára, ezért olyan füveskönyvet írt, amely kimondottan az egyetemi orvostanhallgatóknak készült. A *Botanicon* Frankfurtban jelent meg, a címlap szerint 1540-ben. Hogy célját betöltötte, bizonyítja, hogy a legelterjedtebb tankönyve volt körülbelül két századon át az orvosi növénytanak.

Ilyen minőségben került egy példánya valószínűleg egy orvostanhallgatónak kezébe, aki magyar növényneveket írt a nyomtatott görög, latin és német növénynevek, illetőleg a meglehetősen primitív képek mellé. A szóbanforgó példány címlapja hiányzik s ez ebben az esetben nem annyira a könyv teljessége szempontjából veszteség, hanem inkább abban a tekintetben, hogy valószínűleg a címlap őrizhette a könyv tulajdonosainak neveit. Sajnos, a tulajdonosok nevei a címlappal együtt elvesztek, ennél fogva a füveskönyvben található magyar növénynevek kora tekintetében arra a jegyzetre vagyunk utalva, amelyet a második lapon (harmadik oldalon) az előző fölött olvasható ajánlás mellé írt az egyik tulajdonos és bejegyző.

Ez a bejegyzés így szól: „Viennae die 7. sbris Anno 1703.” Ha ezeknek a szavaknak írásmódját összehasonlítjuk a növénynevekével, könnyű megállapítani, hogy a *Botanicon*ba jegyzett magyar növényneveknek csak legnagyobb része ered attól a kéztől, amelynek tulajdonosáé 1703-ban volt a könyv, de nem az összes. Az ajánlási oldalon lévő egyéb, de hiányos bejegyzésekből és törlésekből is következik, hogy a *Botanicon* mások tulajdonában is volt, akik közül valaki szintén írt néhány magyar növénynevet a könyvbe, egy harmadik tulajdonos pedig cseh vagy tót növénynevekkel szaporította a széljegyzetek számát, amelyeket azonban itt figyelmen kívül hagytam, mert a magyar növénynevek értelmezése tekintetében nincsen jelentőségük.

Ezek alapján meg kell állapítani, hogy a szóbanforgó *Botanicon* magyar növényneveit, illetőleg azok legnagyobb részét 1703-ban Bécsben jegyezték a könyvbe. Azt hiszem, nem valószínűtlen, hogy annak a magyar kéznek tulajdonosa, amely a széljegyzeteket készítette, Bécsben tanuló magyar orvostanhallgató. Tudjuk, hogy a magyar egyetemen ekkor még nem volt orvosi kar, ezért a magyar orvosjelölteknek kivétel nélkül külföldre kellett menniök, mert csak valamelyik nyugati állam egyetemén szerezhettek orvosi oklevelet. Az ország nagy részéből természetesen Bécsbe, mint a legközelebbi egyetemi városba mentek az orvosjelöltek. Bécsben, mint a szóbanforgó *Botanicon* is mutatja, még a XVIII. század elején is szívesen merítették az orvosbotanikai ismereteket Dorstenius füveskönyvéből, s a széljegyzetek azt igazolják, voltak a magyar

orvosjelöltek közt is olyanok, akik különleges szorgalommal dolgozták fel a *Botanicon* anyagát.

A *Botanicon*nal nyolcra emelkedik azoknak a nyugati füveskönyveknek száma, amelyekben széljegyzetként magyar növényneveket találtak.* Sajnos, ezek a glosszák részben még nincsenek közzétéve, s amelyek eddig megjelentek, azok közül csak egyet dolgoztak fel növénytani tekintetben is, és pedig a római Casanate-könyvtárban őrzött *Encyclopedia medica* magyar növényneveit, amelyeket Mágocsy-Dietz Sándor azonosított.

A magyar növénynevekkel kísért füveskönyvek közül három *Hortus sanitatis*, vagy hasonló középkori jellegű füveskönyv (*Encyclopedia medica*, *Herbolarium*), egyik Plinius természetrajzának 1507-iki velencei kiadása, a XVI. század füveskönyvei közül pedig Lonicerus munkája, Fuchs kis és nagy füveskönyve, a szóbaiforgó munkával Dorstenius botanikája szerepel. Tudjuk, hogy részben a XVI. században, részben a XVIII. század utolsó negyedében nyomtatott magyar füveskönyveinknek legfőbb forrásművei Lonicerus és Matthiolus. Ha füveskönyveink és a magyar növénynevekkel kísért idegen nyelvű füveskönyvek szerzőit egybevetjük, előttünk állanak azok a források, amelyekből a magyar orvobotanikai ismeretek származnak.

Orvobotanikai műnyelvünk már a XV. és XVI. század folyamán kialakult, tehát egy XVIII. század-eleji magyar növénynévjegyzéknek csak másodrendű a jelentősége. Mégis érdemesnek vélem a *Botanicon* széljegyzeteit a közlésre, mert éppen abban az időben jegyezték e növényneveket a könyvbe, amikor magyar füveskönyvek nem jelentek meg. Azt a hiányt, amely a magyar füveskönyvek sorában a XVII. században és a XVIII. század háromnegyed részében mutatkozik, botanikai tekintetben eddig csak Lippay kertészeti és Pápai Páriz orvosi munkájával tudtuk kitölteni. Most az így nyert képet kiegészíthetjük a *Botanicon* magyar növénynévjegyzékével is, mert e nevek száma több mint 300, tehát szinte teljes jegyzéke a régi magyar orvosi növényneveknek.

Az alább következő táblázat három rovatra oszlik. Az első rovatban találjuk a *Botanicon*ban fejezetcímnek használt régi latin növényneveket. Szükségesnek mutatkozott néhol a *Botanicon* szinonimái közül is egyiknek vagy másiknak felemelése, ugyanis a széljegyzet eredetét néhány esetben e szinoni-

* Az erre vonatkozó irodalom a következő: Holuby J.: Magyar növénynevek, Természettudományi Közlöny, 1872. — Alföldi Flatt K.: Régi magyar növénynevek, Term.-tud. Közl., 1891. — Fialowszky L.: Latin füveskönyvbe írt magyar növénynevek, Term.-tud. Közl., 1895. — Schönherr Gy.: A római Casanate-könyvtár Korvin-kódexe, 1905 — Ernyey J. és Jakubovich E.: Két természetrajzi szójegyzék, Magyar Nyelv, 1915. — Egy füveskönyv (Fuchs) glosszái most vannak feldolgozás alatt.

mák közt könnyű kimutatni. A szinonimát ilyen esetben a címnév alatt zárójelben közlöm. A második rovatban a széljegyzetek, vagyis a bejegyző által használt magyar növénynevek foglalnak helyet. Minthogy táblázatomat nem nyelvészeti, hanem növényteni célra állítottam össze, nem térek el a bejegyző magyar növényneveinek elhelyezésétől, noha van rá eset, hogy a bejegyző kétségtelenül tévesen alkalmazta a növényre a magyar nevet. Például az *Acatia* mellé magyar névnek „szilfa fű” és „gyík fű” szavakat irta, holott *Acatia* a kökénynek volt neve a régi orvosbotanikában. Ha az *Acatia* szinonimáit átnézzük, megtaláljuk a tévedés magyarázatát. A kökény olyan, mint valami éretlen szilvácska, ezért *Dorstenius* a latin szinonimák közt *Prunella immaturá*-nak nevezi. A magyar orvosjelölt a *Prunella* név alapján — bizonyára valamely magyar füveskönyvből vagy szójegyzékből — kiírta a „szilva fű” nevet. Tévesen használja a bejegyző a lóherére a „kakukkenyér” nevet. Magyarázatát abban találjuk, hogy a lóhere is háromlevelű fű, az *Oxalis* is, utóbbinak pedig latin szinonimája alapján a „kakukkenyér” nevet adta, s mikor a füveskönyvben később még egyszer előkerült egy „háromlevelű fű”, jogosnak tartotta a „kakukkenyér” név áthozatalát erre is. Ilyen tévedések nemcsak azért érdekesek, mert egyéni jelleget adnak a táblázatnak, hanem azért is, mert egyik magyarázatául szolgálnak a régi orvosbotanikai növénynevek bábeli zürzavarának.

Végül a harmadik rovatban a *Dorstenius* füveskönyvében leírt növény modern (binominalis) tudományos neve olvasható. Ezt a táblázat fontos részének tartom, mert az olvasó csak így láthatja első pillantásra, mely növény neveként szerepelteti a bejegyző a magyar növényneveket. Az orvosbotanikailag régebben használt növényfajok kérdése ma már eléggé tisztázott kérdés ahhoz, hogy *Dorstenius* növényeit minden nehézség nélkül azonosíthassuk. Ebben sokszor segítségünkre vannak az ábrák is, bár néhány esetben a szöveg és az ábra semmiképpen sem egyeztethető. Például a *Chamaepithys* szinonimái közt szerepel az *Amarum dulce* és a *Je lenger je lieber*, s a kép is kétségtelenül a *Solanum dulcamara* ábrája. Ez magyarázza, hogy a széljegyzet „kalincza fű”, „kutya szőlő”.

A Botanicon latin növényneve	Magyar növénynév (széljegyzet)	A növény modern neve
Artemisia Absinthium	Fekete Üröm Üröm	Artemisia vulgaris Artemisia absinthium
Aristolochia rotunda	Gömbölyű Farkas Alma	Corydalis cava
Aristolochia longa	Hosszu Farkas Alma	Aristolochia clematit- tis
Althaea	Fejér Málva Vad Málva	Althaea officinalis

Acetosa	Sóska	Rumex acetosa
Anethum	Kapor	Anethum graveolens
Anisum	Anis mag	Pimpinella anisum
Alleluia (Panis cuculi)	Háromlevelű Sava- nyu Fű Kakuk kenyér	Oxalis acetosella
Allium	Foghagyma	Allium sativum
Agrimonia	Apró Bojtorján Párló Fű	Agrimonia europato- ria
Asphodelus	Mezei Kék Lilium	Iris germanica
Acorus	Sárga Vizi Lilium	Iris pseudacorus (és Lilium marta- gon)
Abrotanum	Isten Fa	Artemisia abrotanum
Ambrosia	Kerti mirha	Chenopodium botrys
Alkakengi	Eb Szőlő Paponya	Physalis alkekengi
Angelica	Angelica Fű	Angelica archangeli- ca
Acatia (Prunella immatura)	Szilva Fű Gyik Fű	Prunus spinosa
Antehra	Rosának széki Rosa közepin lévő sárga virágocskák	Rosa centifolia
Avena	Zab	Avena sativa
Alchimilla (Pes leonis)	Oroszlán láb	Alchemilla vulgaris
Amygdalus	Mondola Fa	Prunus communis
Agaricus	Cser taplo Tölgy Gomba	Polyporus officinalis
Agnus castus	Kecskerágó Fa	Vitex agnus castus
Apium	Földy Mogoro Turbulja férfinak való fű zeller	Apium graveolens
Apium sylvestre	Földi Mogoro Leghjobb Aszonioknak ez erdőn terem	Ranunculus scclera- tus
Aquilegia	Gelészta Fű Harang Virág	Aquilegia vulgaris
Anagallis (Hünerdarm)	Tyuk hur	Anagallis arvensis

Atriplex	Laboda	Atriplex hortense
Auricula muris	Egér fül	Myosotis silvatica
Basilicon	Basilicum Fű	Ocimum basilicum
Betonica	Seb fű	Stachys officinalis
Barba Iovis (Hauswurtz)	Házi zöld Fű fű Farkas fog	Sempervivum tecto- rum
Barba silvana (Plantago aquatica)	Vizi Uti Fű	Alisma plantago aquatica
Balaustium	Pomagránát Virága	Punica granatum
Branca ursina	Medve Talpu Fű	Heracleum sphondy- lium
Balsamita	Fodor Ménta	Mentha crispa
Beta	Paréj	Beta vulgaris
Beta alba	Fehér Paréj	Beta cicla
Bedegar	Szamár Tövis	Silybum Marianum
Berberis	Szamár Tövis Fái Sóska	Berberis vulgaris
Buglossum	Veres ökör nyelv	Anchusa officinalis
Bombax	Gyapot termő Fa	Gossypium herba- ceum
Bryonia	Szép Szőlő	Bryonia dioica
Nigra vitis	Földi Tök	Bryonia alba
Bursa pastoris	(Bé)ka Tarsoly	Capsella bursa pas- toris
Buxus	Puszpángfa	Buxus sempervirens
Chamomilla	Eb Kapor	Matricaria chamo- milla
Calendula	Sarga Róza	Calendula officinalis
Cannabis (Cannabis sylvestris)	Vad Kender	Cannabis sativa
Capparis (Cynosbatos)	Tsipke Róza	Capparis spinosa
Capillus Veneris	Árva Leány haja	Asplenium ruta mu- raria
Caprifolium	Kecske Szakállu fű	Lonicera caprifolium (ábra: Asperula odorata)
Carduus benedictus	Pápa Fű	Cnicus benedictus
Carduus fullonum	Bogács Koró	Dipsacus fullonum
Castanea	Gesztenye	Castanea sativa
Centaurium (Fel terrae)	Föld Epéje	Centaurium umbella- tum
Caepa	Hagyma	Allium cepa
Cerasus	Cseresznye	Prunus avium
Cervi boletus	Szarvas Gomba	Cantharellus cibarius
Chamaepithys	Kalincza Fű Kutya Szőlő	Aiuga Chamaepitys (ábra: Solanum dulcamara)

Chamaedrys	Cserfalevelű Fű	Teucrium chamaedrys (ábra: Veronica chamaedrys)
Chelidonia (Hirundinaria herba)	Fecske Fű	Chelidonium maius
Alnus	Éger Fa	Alnus glutinosa
Barba hircina	Bak Szakál	Tragopogon pratensis
Caput monachi (Bupthalthmon)	Ökör Szem Fű	Taraxacum officinale
Cheiri (Viola lutea)	Sárga Viola	Cheiranthus cheiri
Cicorea	Kátang koró	Cichorium intybus
Cicuta	Börök Bürök	Conium maculatum
Cinnamomum	Fa héj	Cinnamomum ceylanicum
Citrus	Citrom	Citrus medica
Coccus Gnidios	Bársony festő fű	Daphne mezereum
Colocynthis	Sári Tök	Colocynthis vulgaris
Colubrina	Kigyó fű	Polygonum bistorta
Consolida maior	Fekete Nadály fű	Symphytum officinale
Consolida regalis (Ritter Sporen)	Szarka láb Sarkantyú Taréj	Consolida regalis
Coriandrum	Bors fű	Coriandrum sativum
Costus	Arabiai szagos gyökér	Costus speciosus
Cotoneum	Birs Alma	Cydonia oblonga
Crispula (Herba cancri)	Rák Fű	Melandryum rubrum
Crocus	Saffrány	Crocus sativus (ábra: Carthamus tinctorius)
Cubebe	Kubeba Kórságos Beteghség ellen	Piper cubeba
Cucurbita	Nyakas Tök	Lagenaria vulgaris
Cucumis	Ugorka	Cucumis sativus
Citrullus (Cucumis citrinus)	Sárga Ugorka	
Cupressus	Cziprusfa	Cupressus sempervirens
Cuscuta	Aranka Haj nevelő Fű	Cuscuta epilinum
Cuminum (Römisch Kümmel)	Kömeny Mag Olasz Kömen	Cuminum cyminum

Carvi Cynoglossa	Boros kömény Eb nyelv	Carum carvi Cynoglossum officinalis
Cyperus	Szittyó Káka	Cyperus sp.
Dactylus Daucus sylvestris	Pálma Dio Kocsord fü Édes Gyökerü Fü Sárga Répa	Phoenix dactylifera Meum athamanticum
Diapensia	Barány Üröm Sanicor	Sanicula europaea
Dictamnus	Ezer jó Fü Dictamus	Dictamnus albus
Dens leonis Ebulus Elleborus albus Elleborus nigrum Endivia Endivia sylvestris	Oroszleány fog Földi Bodeza Hunyor Zászpa Lud láb Csorboka Nyul Saláta	Malva silvestris Sambucus ebulus Veratrum album Helleborus niger Sonchus oleraceus Sonchus arvensis
Enula campana Epithymon Eruca Esula	Örvény Gyökér Timon fü Repczén Eb Táj	Inula helenium Cuscuta epithymum Eruca sativa Euphorbia cyparissias
Eufragia (Augentrost)	Szemgyógyító fü	Euphrasia officinalis
Eupatorium Faba Faba inversa	Apró bojtorján Bab Bárány Csöcs Fül fü	Satureia vulgaris Vicia faba Sedum fabaria
Fagasmon	Nyil fü Veres Liliom	Gladiolus segetum
Fagus Febrifuga (Matricaria)	Bik seu Bük fa Mádra fü	Fagus silvatica Chrysanthemum parthenium
Filix	Ördögh Borda Irem Perje	Nephrodium filix mas
Filipendula	Kő rontó Fü	Filipendula hexapetala
Flos amoris	Bársony Virág Szerelem fü	Amarantus paniculatus
Flos frumenti Flos Sancti Johannis	Buza Virág Szent János Virága	Centaurea cyanus Chrysanthemum leucanthemum
Foeniculum Fragaria	Kömény Kapor Földi Éper	Foeniculum vulgare Fragaria vesca

Fraxinus	Kőrös Fa	Fraxinus excelsior
Fumus terrae	Földi Füst	Fumaria officinalis
Galla	Guba	Tölgyfagubacs
Gallitricum	Kakas Taréj	Salvia sclarea
	Sebes Sállya	
Gallitrichum sylvestre	Erdei Sebes Sállya	Salvia pratensis
Garyophyllata (Herba Benedicta)	Szent Benedek füve	Geum urbanum
Garyophyllus (Negelin)	Szegfű	Eugenia caryophyllata
Genista	Szamár Tövis	Spartium iunceum
Gentiana (Entian)	Entian fű	Gentiana lutea
	Szent László vagy	
	Szent Ilona füve	
Gladiolus (Geel Lilien)	Sárga Lilium	Lilium martagon (és Iris pseudacorus)
Malum granatum	Pomagránát	Punica granatum
Gramen	Fű	Agropyron repens
	Pásit	
Hedera	Fái Borostyán	Hedera helix
Hedera terrestris	Földi Borostyán	Glechoma hederacea
Hepatica	Májfű	Asperula odorata
Herba paralysis	Feir Seb fű	Primula officinalis
	Feir Betonica	
Herba Roberti (Rostrum ciconiae Kranich Hals)	Daru Orru fű	Geranium Robertianum
Herba urinalis (Linaria)	Vad Len	Linaria vulgaris
Hippuris (Cauda equina Kannenkraut)	Lofark fű	Equisetum arvense
	Kannamosó fű	
Hirundinaria	Fecske fű	Cynanchum vincetoxicum
Hordeum	Árpa	Hordeum vulgare
Humulus	Komló	Humulus lupulus
Hyoscyamus	Belénd fű	Hyosyamus niger
	Bolondító fű	
Hysoppus	Isóp	Hyssopus officinalis
Hydropiper (Floe Kraut)	Bolha üző Fű	Polygonum hydropiper
Iacea	Leány Virág	Viola tricolor
Iringus	Szamár Tövis	Eryngium campestre
Iuuba	Jujubás fa	Znyphus jujuba

Iuniperus	Gyalog fenyő Magtermő fenyő	Juniperus communis
Lactuca Lappatium	Házi Saláta Sóska fü Keserü Lapu Fü	Lactuca sativa Rumex patientia
Lavendula Laurus	Levendula Borostyán fa és a Maghja	Lavandula spica Laurus nobilis
Laurea Levisticum Ligustrum Lilium candidum Lilium convallium Linaria Linum Maiorana Malus sylvestris Malva Malva maior Mandragora Marrubium Melilotus (Steyn Klee)	Bajfü Levestikom Fagyalfa Fejér Liliom Gyöngy Virág Vad Len Len Majoranna Vad Alma Mályva Mályva Rosa Nadragulya Peszérce Fü Saffrán színű Kövi Fü	Ranunculus bulbosus Levisticum officinale Ligustrum vulgare Lilium candidum Convallaria majalis Linaria vulgaris Linum usitatissimum Majoranna hortensis Malus silvestris Malva neglecta Althaea rosea Mandragora sp. Marrubium vulgare Melilotus officinalis
Melissa (Mutterkraut)	Méhfü	Melissa officinalis
Menta (Unser Frawen Mintz)	Méntafü Boldog Asszon füve	Chrysanthemum bal- samita
Calamentum (Menta equina)	Lo Menta	Satureia vulgaris
Mentastrum (Wild Mintz)	Vad Menta	Mentha silvestris
Mercurialis	Has purgáló fü Mercurius fü	Mercurialis annua
Millefolium Milium Milium solis (Meer Hirs)	Egér Fark Köles Tengeri Daratermő fü	Achillea millefolium Panicum miliaceum Lithospermum offici- nale
Morus Morum Celsi	Földi Szeder Fái Szeder fa eper	Rubus caesius Morus nigra
Morsus diaboli	Ördög harapás marás fü	Succisa pratensis
Myrica Myrtillus	Hangafa Mirtos fü	Calluna vulgaris Vaccinium myrtillus

Nasturtium (Brunkresse)	Vizi Torma	Nasturtium officinale (és Lepidium sativum)
Nenuphar	Vizi Tök	Castalia alba
Nespilus	Naspolyafa	Mespilus germanica
Nigella	Konkoly	Agrostemma githago (és Nigella sativa)
Nux avellana	Mogyorofa	Corylus avellana
Nux iuglandis	Olasz Dio	Juglans regia
Nux muscata	Moskatal Dio	Myristica fragrans
	Szerecsen Dio	
Brassica	Káposzta	Brassica oleracea
Origanum	Fekete gyopár	Origanum vulgare
Orobis	Vad Lednek	Vicia sativa
Papaver	Mák	Papaver somniferum
Parietaria	Perje fü	Parietaria
	Köröm fü	
Passula	Apro Aszu Szőlő	Vitis vinifera
Pastinaca	Paszternák	Daucus carota
Paeonia	Bazsa Rosa	Paeonia officinalis
Pentaphyllon	Öt Levelű fü	Potentilla reptans
	Szár fü	
Perfoliata	Csengő fü	Bupleurum rotundifolium
Perforata	Csengő fü	Hypericum perforatum
Persicaria (Floekraut)	Keserű bolha fü	Polygonum persicaria
Persicum malum	Barack	Prunus persica
Pes corvinus	Mirigy fü	Ranunculus acer
Petroselinum	Petreselyem	Petroselinum hortense
Peucedanum (Foeniculum porcinum)	Disznokömény	Peucedanum officinale
Pimpinella	Pimpinella	Pimpinella saxifraga
Piper	Bors	Piper nigrum
Pirum	Körtvély	Pirus sativa és piraster
Pirola	Seb fü mely is az erdőn terem	Pirola rotundifolia
Pisum	Borso	Pisum sativum
Plantago (Wege Breyt)	Szélyes Uti Lapu Fü	Plantago media
Plantago minor	Hoszu uti Lapu fü	Plantago lanceolata
Polypodium (Engelsüss)	Édes Gyükér	Polypodium vulgare
Pomum	Alma	Malus pumila
Populus	Nyárfa	Populus alba
Porrum	Pár hagyma	Allium porrum
Portulaca (Burtzelkrut)	Porcsin fü	Portulaca oleracea

Premula veris Proserpinata (Dehn Gras)	Fekete Nadály fü Nyuló fü	Bellis perennis Polygonum aviculare
Prunella	Szilva fü Gyik fü	Prunella vulgaris
Prunus Pulegium Pulmonaria	Szilva fa Csombor Gálna fü Tüdő fü	Prunus domestica Mentha pulegium Pulmonaria officina- lis (ábra: Lobaria pulmonaria) Chrysanthemum vul- gare
Pyrethrum	Tárkony	Quercus robur Brassica napus Armoracia lapathi- folia
Quercus Rapa Raphanus maior	Töly fa Répa Retek	Raphanus sativus Sinapis arvensis Campanula rapuncu- lus
Raphanus minor Rapistrum Rapunculus	Hazi Retek Vad répa Gyenge Répácska	Rheum palmatum
Rheubarbarum	Rebarbarum Lo Sóska	Ribes rubrum
Ribes	Tengeri Szőlő Ribisli	Rosa centifolia Rosmarinus officina- lis
Rosa Rosmarinus	Rosa Rosmaring	Ruta graveolens Juniperus sabina Salvia officinalis Salix alba Sambucus nigra Satureia hortensis
Ruta Sabina Salvia Salix Sambucus Satureia	Ruta Kerthi Cypros fa Zsálya Füz Fa Bodeza Fa Kerti Isóp Borsfü	
Satyrion (Aphrodisia)	Kos bor Nősző Fü	Orchis morio
Saxifraga Scabiosa (Morsus diaboli)	Kőronto fü Ördög harapta fü	Saxifraga granulata Knautia arvensis
Scolopendrium (Lingua cervina)	Szarvas Nyelv	Phyllitis scolopendri- um
Scrophularia minor (Folia sunt pingua)	Kövérfü	Ranunculus ficaria
Scrophularia Senacion Serpyllum Siligo Sinapis Siler montanum Solatrum	Torok gyik Vizi Torma Kakuk fü Ros Mustár Rakottya fa Szép Szőlő Paponya	Scrophularia nodosa Nasturtium officinale Thymus serpyllum Secale cereale Sinapis alba Laserpitium siler Solanum nigrum

Sparagus Spelta (Dünckel)	Spárga Tenkely	Asparagus officinalis Triticum spelta
Spica nardi Tanacetum (Artemisia domestica)	Spikinárd, Lavendula Kerti fekete üröm	Lavandula latifolia Chrysanthemum vul- garé
Taxus barbatus Terebinthina Tilia Torméntilla	Ökörfark kóró (Tereb) intinafa Hársfa Fekete Nadály Torméntila	Verbascum thapsus Pistacia terebinthus Tilia europaea Potentilla erecta
Trifolium	Ló here Sár kerep Három levelű fü Kakuk kenyér	Trifolium pratense
Trifolium acutum	Hosszukás Három levelű fü	Trifolium angustifo- lium
Valeriana (Katzenwurtzel)	Macska gyöker	Valeriana officinalis
Verbena Vermicularis	Szaporá fü Vad fül fü	Verbena officinalis Sedum acre (ábra: Sedum faba- ria)
Veronica Usnea Vulgago	Veronika fü Fa Moh Pores fü	Veronica officinalis Fán lakó zuzmók Cyclamen europaeum (ábra: Ranunculus ficaria)
Zingiber	Gyömbér	Zingiber officinale

Rapács R.: Alte ungarische Pflanzennamen in einem lateinischen Kräuterbuch.

L. Petrikovics sandte dem Verfasser ein Exemplar des Botanicon von Dorstenius, das mehr wie 300 ungarische Pflanzennamen enthält. Der grösste Teil der Eintragungen wurde wahrscheinlich in Wien, im Jahre 1703, durch einen ungarischen Hörer der ärztlichen Fakultät besorgt. Da im XVII. ten und in der ersten Hälfte des XVIII. ten Jahrhunderts ungarische Kräuterbücher nicht erschienen sind, so ergänzt dieses ungarische Pflanzenverzeichnis gewissermassen die Lücke in der Geschichte der heimischen Botanik. Verfasser teilt in einer Tabelle die durch Dorstenius als Abschnittstiteln verwendeten lateinischen, dann die beigegeführten ungarischen, und schliesslich die gegenwärtig geltenden binominalen Pflanzennamen mit.

(A Növénytani szakosztály 1933. évi október hó 12-en tartott 362. üléséből. — Aus der 362. Sitzung der Botan. Section am 12. Oktober 1933.)

Subscription price, Five Dollars per Annum in Advance.
Single Copies, Fifteen Cents.

Entered as Second-Class Matter, May 2, 1912.
Postage paid at Chicago, Ill., May 2, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917.
Postmaster: Send address changes in this journal to THE JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION, 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Published by THE JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION, 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
Copyright, 1917, by THE JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
Printed at the Chicago Press and Publishing Co., Chicago, Ill.

Editor: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
Business Manager: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Editorial Board: J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
J. C. RYAN, M.D., 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

